

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: «Управління прибутком підприємства на основі методів оптимізації (на прикладі ПАТ «Одескабель»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент центру заочної та вечірньої форм
навчання

Василенко Михайло Вікторович
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Кошельок Галина Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Економічна категорія прибутку за всіх часів привертала до себе значну увагу не тільки з боку науковців, які намагались удосконалити теоретичне підґрунтя даного питання, а й фахівців-практиків, які прагнули до пошуку шляхів підвищення та оптимізації прибутку за допомогою розмаїття методів та способів. Проте, в сучасних умовах, економічна категорія прибутку набула вельми великого значення. Це зауваження ґрунтується на такому: по-перше, сучасні умови висувають на перший план проблему забезпечення фінансової сталості та ефективності діяльності всіх без виключення господарюючих суб'єктів. Водночас саме прибуток виступає основним індикатором ефективної, сталої та результативної роботи сучасного підприємства. Забезпечення позитивної динаміки прибутку та збільшення його можна впевнено окреслити в якості основної мети будь-якого суб'єкта господарювання. По-друге, практична реалізація даного завдання можлива лише за умови досконалого теоретичного підґрунтя, оскільки саме уточнення понятійно-категоріального апарату завжди є передумовою ефективності реалізації практичних втілень. В той же час, поряд із теоретичним дослідженням, важливим питанням постає розроблення ефективного забезпечення процесу оптимізації прибутку. Окреслене підтверджує актуальність обраного напряму дослідження.

Мета дослідження полягає в розвитку методичних положень і розробці науково-обґрунтованих методичних рекомендацій управління прибутком на підприємстві та оптимізації його розміру з метою підвищення ефективності діяльності виробничого підприємства.

Завдання дослідження:

- описати теоретичні основи управління прибутком підприємства та підходи до його оптимізації, зокрема поняття та складові прибутку підприємства, основні підходи до управління прибутком та методи його оптимізації;
- дослідити сфери діяльності ПАТ «Одескабель» та середовище його функціонування;
- проаналізувати основні показники формування прибутку від різних видів діяльності на ПАТ «Одескабель» та вплив факторів на його величину;
- запропонувати заходи щодо оптимізації величини прибутку досліджуваного підприємства;
- обґрунтувати ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність ПАТ «Одескабель».

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи магістра є теоретичні та практичні аспекти формування та розподілу прибутку на підприємстві, а також процеси оптимізації його величини.

Методи дослідження: вертикальний і горизонтальний аналіз, групування, коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз, інтегральний аналіз,

кореляційний аналіз.

Інформаційна база дослідження. При написанні даної роботи використовувались різноманітні нормативні документи та законодавчі акти, а також праці як вітчизняних вчених (І.А. Бланк, Н.М. Бондар, О.О. Гетьман, С.Ф. Покропивний., А.М. Поддєрьогін, В.М. Шаповал, Л.І. Шваба тощо), так і зарубіжних (А. Бабо, Ф. Найт, Д. Рікардо, А. Сміт, Й. Шумпетер, Дж. Хікс та ін.). Аналіз та розрахунки проводились на основі фінансової та оперативної звітності ПАТ «Одескабель», яка додається до роботи у вигляді додатків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи підготовлено публікацію Василенко М.В., Кошельок Г.В. Методи оптимізації управління прибутком на підприємстві. *Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом.* 2023. № 39 (2)

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань) та 2 додатків. Загальний обсяг роботи становить 136 сторінок. Основний зміст викладено на 114 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 38 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи управління прибутком підприємства та підходи до його оптимізації» розглянуто поняття та складові прибутку підприємства, основні підходи до управління прибутком, методи оптимізації управління прибутком підприємства.

У другому розділі «Аналіз прибутку ПАТ «Одескабель»» проаналізовано сфери діяльності ПАТ «Одескабель» та його середовища функціонування, основні показники формування прибутку від різних видів діяльності та проведено факторний аналіз прибутку підприємства.

У третьому розділі «Удосконалення системи оптимізації прибутку на ПАТ «Одескабель»» запропоновано систему заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом зменшення збитковості та переходу в прибуткову зону діяльності.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Для обґрунтування методичних основ оптимізації прибутку підприємства у першому розділі кваліфікаційної роботи було досліджено економічну сутність прибутку, джерела формування та функції, які він виконує за умов ринкової економіки. Як показали результати проведеного дослідження, прибуток є одним із підсумкових, узагальнюючих показників виробничо-фінансової діяльності, виражає кінцевий результат ефективності виробництва і реалізації продукції, поліпшення її якості, використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Він служить джерелом розширеного відтворення, створення фондів споживання, утримання і

розвитку невиробничої сфери, виробничого і соціального розвитку підприємства, матеріального заохочення.

2. Доведено, що важливим елементом серед безлічі інструментів забезпечення стабільності та динамічного розвитку промислових підприємств є досягнення високого рівня прибутковості, що спонукає до пошуку ефективних шляхів розвитку, створення конкурентних переваг, тобто вимагає оптимізувати управління прибутком і рентабельністю. Створення ефективного механізму управління – складний процес, оскільки він включає в себе набір економічних стимулів, інструментів, що сприяють здійсненню ефективного управління на підприємстві, а також методів, методів і технологій регулювання економічних відносин, котрі здійснюються під впливом чисельних зовнішніх та внутрішніх факторів.

3. Визначено, що прибуток, як кінцевий результат діяльності підприємства, який характеризує абсолютну ефективність його роботи, потребує оптимізації, тобто реалізації процесу вдосконалення або налагодження системи, процесу чи продукту з метою досягнення найвищої ефективності, ефективності чи оптимальних результатів. Виходячи з цього в роботі детально розглянуті методи оптимізації прибутку. В роботі наголошено, що в умовах ринкової економіки прибуток виступає головним фактором стимулювання виробничої і підприємницької діяльності підприємства і створює фінансову основу для її розвитку, задоволення соціальних і матеріальних потреб.

4. Досліджено сферу діяльності ПАТ «Одескабель», його зовнішнє та внутрішнє середовище. З'ясовано, що ПАТ «Одескабель» є неоспоримим лідером у сфері кабельної промисловості в Україні, з вражаючим досвідом та обширними можливостями. Зроблений висновок, що незважаючи на досить значний перелік ризиків, котрі існують зараз у виробництві кабельної продукції, підприємство можуть досягти успіху завдяки орієнтації на високотехнологічне виробництво та впровадження передових наукових досягнень.

5. Внутрішнє середовище підприємства оцінено шляхом розрахунку основних фінансово-економічних показників його діяльності та вивчення основні тенденції в зміні їх значень. Ідентифіковані основні проблеми в діяльності підприємства у 2020-2022 рр., серед яких високий рівень фізичного та морального зношення основних засобів, зниження рівня ефективності використання ресурсів, неліквідність активів, низький рівень платоспроможності.

6. Аналіз і оцінка прибутку здійснювалась шляхом зіставлення відповідних показників з показниками попередніх звітних періоду для того, щоб визначити зміни показників і тенденцію цих змін. В результаті було визначено, що діяльність ПАТ «Одескабель» є прибутковою лише в 2021 році, коли розмір отриманого чистого прибутку становив 55399 тис. грн. за рік. Але незважаючи на досить успішну (прибуткову) діяльність у попередні роки, протягом двох років (2020 та 2022 рр.) є збитковою (сума отриманого збитку становила 27104 тис. грн. та 27237 тис. грн. відповідно).

Оскільки отримання прибутку є головною метою функціонування підприємницької організації, останній факт дозволив зробити висновок про неефективність діяльності даного підприємства в цілому. Тобто погіршення фінансового стану є головною проблемою функціонування ПАТ «Одескабель».

В ході дослідження порядку формування прибутку підприємства за 2020-2023 роки та аналізу доходів, витрат, прибутку і вплив факторів на його величину, було визначено, що основною причиною такого становища стало випереджальне зростання витрат підприємства (зокрема в частині витрат інвестиційної та фінансової діяльності) при одночасному зменшенні вартості реалізованої продукції.

За допомогою показників рентабельності оцінена ефективність використання ресурсного потенціалу, за якими спостерігається збільшення збитковості по підприємству.

Тому, оскільки прибутковість і конкурентоспроможність є основними критеріями оцінки виробничо-господарської діяльності кожного підприємства, був зроблений висновок про неефективність діяльності ПАТ «Одескабель» протягом останнього періоду та необхідність впровадження заходів, спрямованих на вихід підприємства із кризи.

7. З метою обґрунтування основних напрямків оптимізації прибутку ПАТ «Одескабель» проведений аналіз беззбитковості роботи та здійснено планування прибутку підприємства на 2023-2024 рр. На основі фактичних значень основних показників діяльності провели планування їх значень на наступний звітний період.

Проведені розрахунки свідчать про той факт, що без впровадження ефективних заходів, спрямованих на покращення діяльності підприємства, ПАТ «Одескабель» не тільки буде не в змозі отримати цільовий прибуток, а і надалі буде погіршувати свій фінансовий стан, що пов'язано із перебуванням його у зоні збиткової діяльності.

Серед запропонованих заходів для оптимізації прибутку та підвищення ефективності діяльності підприємства є розширення ринків збуту продукції підприємства, зокрема в частині волоконно-оптичних кабелів, LAN-кабелів та силових дротів, впровадження стратегії цифрової трансформації підприємства, застосування Industry 4.0 в роботі самого підприємства, реалізація інвестиційного проєкту щодо енергоефективності та засад енергоменеджменту.

Реалізація запропонованих в роботі заходів дозволить підприємству вийти із збиткової зони своєї діяльності та забезпечить достатній високий рівень прибутку, що підтверджено відповідними розрахунками економічної ефективності.

АНОТАЦІЯ

Василенка Михайла Вікторовича, «Управління прибутком підприємства на основі методів оптимізації (на прикладі ПАТ «Одескабель»)»
(*прізвище та ініціали студента*) (*назва кваліфікаційної роботи*)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою професійного спрямування «Економіка та стратегія розвитку підприємства»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2023 рік

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – фінансово-господарська діяльність ПАТ «Одескабель».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління прибутком підприємства та підходи до його оптимізації, зокрема поняття та складові прибутку підприємства, основні підходи до управління прибутком та методи його оптимізації.

Проаналізовано сфери діяльності ПАТ «Одескабель» та середовище його функціонування; основні показники формування прибутку від різних видів діяльності на ПАТ «Одескабель» та вплив факторів на його величину.

Запропоновано заходи щодо оптимізації величини прибутку досліджуваного підприємства із обґрунтуванням їх ефективності.

Ключові слова: “прибуток”, “управління прибутком”, “оптимізація прибутку”, “підвищення ефективності механізму управління прибутком”.

ANNOTATION

Vasylenko M.V. «Enterprise profit management based on optimization methods (on the example of PJSC «Odeskabel»)».

Thesis for Master degree in specialty
076 «Entrepreneurship, trade and stock market activity» under the master's program
(*code and name of the specialty*)

«Economy and enterprise development strategy». – Odessa National Economics University.
(*title of master program*)

– Odessa, 2023.

Thesis consists of three chapters. Object of study is financial and economic activity of PJSC «Odeskabel»

Thesis deals with the theoretical aspects of enterprise profit management and approaches to its optimization, in particular the concepts and components of enterprise profit, the main approaches to profit management and methods of its optimization

Author analysis spheres of activity of PJSC «Odeskabel» and the environment of its operation; the main indicators of profit formation from various types of activities at PJSC «Odeskabel» and the influence of factors on its value

Measures to optimize the profit of the enterprise under study are proposed with justification of their effectiveness.

Keywords: "profit", "profit management", "optimization of profit", "increasing the efficiency of the mechanism of profit management".